

Sevärdheter i Ekopark Luottåive och dess närhet

1 Ätnakåbbå. I ekoparkens nordöstra del, på berget Ätnakåbbå, ser du gammal granskog med mycket död ved, och granar äldre än 300 år som är vackert draperade med hänglav. Här finns gott om ovanliga vedsvampar. Vid bäcken väster om Ätnakåbbå, intill naturreservatet, växer skogsfru. Skogen på Ätnakåbbå ligger lättillgänglig intill skogsbilvägen Larvevägen.

2 Luottåive naturreservat ligger uppe på berget Luottåive. Här finns urskogsartad skog och vackra våtmarker med mycket höga naturvärden. En skogsbilväg mellan väg 45 och Larve passerar reservatet.

3 Stenbänken är ett minne från ekoparksinvigningen. Bänken står mellan två små fina tjärnar och inbjuder till vila för själ och trötta fötter.

4 Dämningsområde vid Vuollaure. Vid sjön Vuollaure finns kulturminnet av ett gammalt dämningsområde där virke samlades upp i stora mängder inför flottningen längs med Vuollarebäcken. Dammen och utskov finns kvar, och i skogen kan du se gamla hästvågar där man körde virket.

5 Tapmukåive/Kuoratjäive. Barrnaturskogarna på bergen Tapmukåive och Kuoratjäive är till stora delar helt opåverkade av människan och har mycket höga naturvärden. Här kan du uppleva naturskogsartad skog som är rik på gamla träd, torrakor och lågor. På toppen av berget Tapmukåive ligger domänreservatet Tapmukåive.

6 Dödislandskap. I ekoparkens södra del i området kring Granbergstjärnarna finns så kallade dödisområden som bildades när inlandsisen smälte. Karaktäristiskt ligger här moränryggar och mindre sjöar omväxlande tillsammans och bildar ett vackert kuperat landskap.

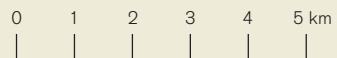

Utskov vid Vuollarebäcken

© Lantmäteriet.
Ärende nr MS2008/07842.

Ekopark Luottåive

Allemansrätten – frihet under ansvar!

Allemansrätten är en unik förmån som tillåter att röra oss fritt i skog och mark så länge vi tar hänsyn till växt- och djurlivet och människors hemfrid. Grundregeln är att *inte störa – inte förstöra*. Enligt allemansrätten får du gärna tälta något dygn, plocka svamp och vilda bär men inte fridlysta växter. Ha alltid släckutrustning nära till hands om du ska elda. Tänk på att det ofta är eldningsförbud under sommaren. Mer information om allemansrätten kan du få av Naturvårdsverket på allemansratten.se

Vad är en ekopark?

En ekopark är ett större sammanhängande skogslandskap med höga naturvärden och naturvårdsambitioner. En ekopark är minst 1000 hektar stor och minst 50 procent av den produktiva skogsmarken används som naturvårdsareal. I ekoparkerna styr de ekologiska värdena över de ekonomiska.

Skogen är Sveaskogs kärnverksamhet

Sveaskog är Sveriges ledande skogsföretag. Vi säljer timmer, massaved och biobränsle. Vi gör också markaffärer och arbetar med jakt, fiske och andra naturupplevelser. Skogen är kärnan för oss och därför driver vi utvecklingen av ny teknik i skogsbruket, nya produkter av skogsråvara och fler sätt att använda skogsmarken. I allt vi gör värnar vi en hållbar utveckling. Vi omsätter cirka 7 miljarder kronor och är 720 anställda. Vi ägs av svenska staten.

För mer information:

www.sveaskog.se eller Sveaskogs kundcenter 0771-787 100

SVEASKOG

Ekopark
Luottåive

West Studios AB • Foto: Lars-Göran Ek, Olla Jennersten, Anna Åkerblom, Björn Palovaara, Carl-Johan Ericsson, Maria Nordlund
Text: Modern PR • Tryck: Ätta.45 Tryckeri AB • September 2011

SVEASKOG

Välkommen till Ekopark Luottáive och Sveaskog

I natursköna Jokkmokks kommun i Norrbotten ligger Ekopark Luottáive – barnnaturskogarnas och myrmarkernas ekopark. Här finns urskogslika skogar att uppleva, med höga naturvärden och många hotade arter. Orörda delar av skogslandskapet är trolskt vackra. De äldsta tallarna är mer än 500 år gamla, och granarna 300 år. Gammelgranarna är rikligt draperade med hänglav. I naturreservatet breder urskogen ut sig, och här står berget Luottáive 603 meter högt. Det har gett ekoparken sitt namn: "platsen långt bort". Ekoparken är rik på stora myrar och här kan du fylla bärhinken under en uppfriskande skogsdag. På tjärnen kan du njuta av fisketurer, mitt i vildmarkens stilla sus.

Sjö i dödislandskapet

Sveaskogs ekoparker – för naturen och människan

Sveaskogs ekoparker är stora sammanhängande landskap med höga naturvärden och naturvårdsambitioner. Här arbetar vi för att bevara, återskapa och utveckla höga naturvärden. Minst hälften av den produktiva skogsmarken används för naturvård. Skogsbruk bedrivs i de flesta ekoparker, men anpassas till områdets natur- och kulturvärden. I en ekopark styr ekologiska värden över ekonomiska, och samtidigt sätts skogens betydelse för friluftslivet och människans välbefinnande i centrum.

Sveaskog har beslutat om 36 ekoparker runt om i landet. När en ekopark invigs skriver vi och Skogsstyrelsen ett naturvårdsavtal som säkrar att natur- och kulturvärdena skyddas på lång sikt. Ekopark Luottáive invigdes den 29 september 2011.

Ekoparken bevarar och förändrar

Landskapet i Luottáive präglas av genuint gamla barrskogar med höga naturvärden. Många rödlistade och sällsynta arter, som kräver stora sammanhängande urskogslignande ytor, har funnit sitt livsrum i ekoparken. Delvis är skogen nästan helt orörd av det moderna skogsbruket. Det finns rikligt med död ved, som gynnar allt från hålhäckande fåglar till vedlevande svampar, lavar och insekter. Tallnaturskogen har en brandhärjad dynamik, med tallar äldre än 500 år, och genom restaurering ökar vi denna typ av skog. I grannaturskogen finns många skyddsvärda mossor, lavar och svampar. De gamla grova granarna är rikligt draperade med hänglav, som i sagornas värld. Grannaturskogen lämnar vi orörd. Vi restaurerar skogen som ligger intill den med höga naturvärden,

Naturvårdssatsningen i Ekopark Luottáive

Naturtyper med höga naturvärden	Utgångsläge 2011	I framtiden
Grannaturskog	28,7 %	34,2 %
Lövnaturskog	0,1 %	2,4 %
Lövrík barnnaturskog	6,4 %	10,2 %
Tallnaturskog	11,5 %	19,3 %
Summa skog med höga naturvärden	46,7 %	66,2 %

Total naturvårdsareal blir 71 procent, medräknat förstärkt och generell hänsyn till natur- och kulturvärdena i övrig produktionskog.

och skapar på så sätt ännu större spridningsmöjligheter för arterna som lever här.

Ett varierande trolskt skogslandskap

Ekopark Luottáive är cirka 10 300 hektar stort och ligger i Norrbotten, mellan Jokkmokk och Kåbdalis. De vidsträckta urskogsartade barrskogarna i Luottáive har allt man förväntar sig av ett nästan orört skogslandskap. Höga naturvärden med udda och intressanta arter, många sällsynta lavar och svampar. Dofter och fågelläten, stillhet och aktivt upptäckande. Flera berg reser sig över vidder, tjärn och stora myrland. Högsta topp är urskogsberget Luottáive, 603 meter över havet, följt av Kuoratjáive och flera andra berg. Här är vi ovanför den fjällnära gränsen. Landskapet i ekoparken kuperas också rikligt av de kullar som inlandsisen lämnade, veikimoräner, som du oftast ser bland tjärn och myrar.

Gamla tall- och grannaturskogar

I Luottáive kan du uppleva den djupa naturskogens mystik. Det är ovanligt att se så stor andel gammal skog som man gör just här. Grannaturskogen dominerar bland nyckelbiotoperna, följt av tallnaturskog, och barrskog blandad med björk, asp och sälg. I grannaturskogarna finns hänglavsprydd granar som är över 300 år och i tallnaturskogen är det gott om 500-åriga pansarbarksklädda tallar. Bränderna har varit ett naturligt inslag i gammelskogen. Lågorna förnyade livskraftigt skogen och den döda veden blev viktiga miljöer för många arter.

Kungsörnens vingslag och björniden

Ekoparken är hem för ett stort antal hotade och sällsynta fåglar. Kungsörnen kan ses slå sina mäktiga vingslag i ekoparken, glidflyga på spaning eller sitta tyst högt uppe i en trädtopp. Ihärdigt hackar den tretåiga hackspetten fram granbarkborrnarnas larver och puppor under barken på de döda eller döende granarna. Den är en god "skogvaktare". Lappmesen är också beroende av orörd gammal barrskog, men föredrar lavrika tallar, där skafferi för kalla vintrar göms undan. Hökugglan, med sin långa stjärt, kan bli arg om man kommer för nära när ungarna hoppar ut från boet. På myrarna häckar myrsnäppa, tofsvipa och brushane.

Detta är björnmarker, där en gammal myrstack kanske blev ide i vintras. Skogsmården trivs i den gamla skogen. I ekoparken finns också lo, älg, hare och räv.

Svampar, lavar och renar i tusental

Ovanliga svampar, lavar och mossor hör Luottáive till. Långväga från någon gammal sälg kan man känna dofttickans härliga anisdoft. På nedfallna döda granar, så kallade granlågor, växer ostticka, rynkskinn och den fint rosafärgade rosentickan. Naturreservatet Luottáive är en av de få platser i Sverige man kan hitta citronporing. Den kräsna talltickan vill bara husera på tallstammar äldre än 150 år.

Den intresserade besökaren kan här titta på grenlav, liten sotlav och ringlav. Under vintern har Tuorpons fjällsameby några tusen renar i ekoparken, betandes på renlav och annat ätbart. En och annan ren blir kvar i Luottáive när våren nalkas.

Det blå landskapets rikedom

En fjärdedel av ekoparkens yta är våtmarker. De ligger som en mosaik av stora öppna myrar, skogsbeklädda myrsträngar och kärr. Porlande bäckar och spegelblanka skogstjärnar finns överallt i ekoparken. Det blå landskapet lockar till fiske, utflykter och lekfulla dagar. Fågelhandboken kan komma väl till hands. För fiske i de större tjärnarna kan du behöva lösa fiskekort.

Till ekoparkens blomsterprakt hör orkidéerna skogsfru och ängsnycklar, som du kan se vid rikkärr och bäckar, liksom den köttätande tätörten som fångar insekter med sina klibbiga blad.

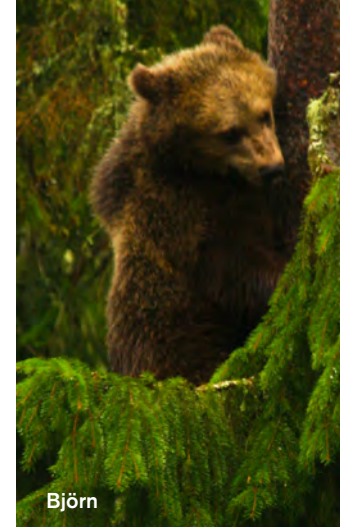
Natura 2000

Delar av ekoparken är också de mest värdefulla naturområdena i Europa och ingår i EU:s nätverk Natura 2000. Stora myrkomplex och kärr (aapamyrrar), gammelskogar (västlig taiga) och flera arter, till exempel lodjuret, har genom nätverket fått särskilda bevarandeplaner.

Minnen från skogsarbetet förr

I ekoparken finns skogsområden där människans brukande av skogen förr gör sig påminna. Man plockhögg ved och virke. Timret flottades längs Vuollaurebäcken, och Vuollauresjön dämades upp för flottningen. Även om flottningsdammarna har rivits, finns dammvallar och grundfästen kvar, så kallade utskov. Hästvägarna i skogen påminner hur häst och människa arbetade sida vid sida.

I ekoparken finns också minnen från kolningens tid, i form av kolbottnar. De är lämningar från kolmilorna, som skulle övervakas under dygnets alla timmar.

Björn

Vinterlandskap

Kaffekokning

Hänglav

Hjortron

Flodpärlmussla